

УКРАЇНСЬКИЙ ЦЕНТР ОЦІНЮВАННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ

ЗАРУБІЖНА ЛІТЕРАТУРА

Програма зовнішнього незалежного оцінювання 2008 року

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програму зовнішнього незалежного оцінювання 2008 року із «Зарубіжної літератури» (далі – програма ЗНО 2008 р.) розроблено з урахуванням вимог двох чинних програм для 11-річної школи, затверджених Міністерством освіти і науки України:

1) 1998/2003 р. (протокол № 4/1-18 від 25.03.1998 р., гриф продовжено: лист № 1/4–157 від 20.01.2003);

2) 2001 р. (лист № 1/11-3580 від 22.08.2001 р.).

Ураховано також основні вимоги програм вступних іспитів із зарубіжної літератури до вищих навчальних закладів України.

Матеріал програми ЗНО 2008 р. із «Зарубіжної літератури» розподілено за такими розділами: «Із античної літератури», «Із літератури Середньовіччя», «Із персько-таджицької лірики», «Із літератури доби Відродження», «Із літератури бароко», «Із літератури класицизму», «Із літератури Просвітництва», «Із літератури романтизму. Від романтизму до реалізму», «Із літератури реалізму», «Із літератури раннього модернізму», «Із літератури першої половини ХХ століття», «Із літератури другої половини ХХ століття», «Із літератури постмодернізму», «Теоретико-літературні поняття (терміни).

До програми ЗНО 2008 р. із «Зарубіжної літератури» увійшли періоди літературного процесу, персоналії письменників, художні твори та теоретико-літературні поняття (терміни), інваріантні для двох згаданих шкільних програм. У разі відсутності такого інваріанта акцент робиться не на знанні та аналізі конкретних художніх текстів (ключових епізодів), а на розумінні специфіки та загальних закономірностей літературного процесу певної літературної доби (напрямку), а до тестових завдань включається аналізований фрагмент художнього тексту.

Програма ЗНО 2008 р. із «Зарубіжної літератури» складається з «Пояснювальної записки», «Переліку програмових творів і теоретико-літературних понять (термінів)» і «Загальних вимог до рівня загальноосвітньої підготовки учасників ЗНО із “Зарубіжної літератури”».

ПЕРЕЛІК ПРОГРАМОВИХ ТВОРІВ І ТЕОРЕТИКО-ЛІТЕРАТУРНИХ ПОНЯТЬ (ТЕРМІНІВ)

Із античної літератури

- **Гомер.** “Іліада”: Заспів (пісня 1, вірші 1–10), пісня 6, “Щит Ахілла” (пісня 18, вірші 478–608), “Двобій Ахілла й Гектора” (пісня 22, вірші 139–411), “Пріам у Ахілла” (пісня 24, вірші 469–670); “Одіссея”: Заспів (пісня 1, вірші 1–21), “Аед Демодок”(пісня 8, вірші 486–520), пісня 9, “Одіссея у Кірки” (пісня 10, вірші 91–399), пісні 21-22.
- **Есхіл.** “Прометей закутий”. Розповідь Прометея про його благодіяння людям (епізодів 2, вірші 436–525).
- **Публій Вергілій Марон.** “Енеїда”: Заспів (кн. 1, вірші 1–33), “Пророцтво Анхіза в Аїді про майбутню славу Риму” (кн. 6, вірші 752–853), “Щит Енея” (кн. 8, вірші 626–731).

Із літератури Середньовіччя

- «Пісня про Роланда».
- **Аліґ’єрі Данте.** «Божественна комедія». «Пекло» (I, V, XXXIII).

Із персько-таджицької лірики

- **Омар Хайям.** Рубаї.

Із літератури доби Відродження

- **Франческо Петрарка.** Із «Книги пісень» («Канцоньєре»): «Благословенні місяць, день і рік...». «Щасливі квіти й благовісні трави...». «Ні зоряних небес мандрівні хори».
- **Мігель де Сервантес Сааведра.** “Дон Кіхот” (I частина).
- **Вільям Шекспір.** Сонети № 66, 130; “Гамлет”.

Із літератури бароко

- Загальна характеристика літератури бароко (головні представники, основні риси).

Із літератури класицизму

- **Мольєр.** «Міщанин-шляхтич».

Із літератури Просвітництва

- **Йоганн Вольфганг Ґете.** «Фауст» (ключові епізоди I частини).

Із літератури романтизму. Від романтизму до реалізму

- **Ернст Теодор Амадей Гофман.** «Крихітка Цахес на прізвисько Цинобер».
- **Генріх Ґейне.** “Чому троянди немов неживі”, “Не знаю, що стало зо мною...”
- **Джордж Ноел Гордон Байрон.** Лірика.
- **Віктор-Марі Ґюґо.** «Собор Паризької Богоматері».

- **Адам Міцкевич.** Із «Кримських сонетів»: “Бахчисарай”, “Гробниця Потоцької”.
- **Олександр Пушкін.** “Я вас любив...”, “Євгеній Онегін”.
- **Михайло Лермонтов.** “І нудно і сумно...”, “На дорогу йду я в самотині...”, “Герой нашого часу”.

Із літератури реалізму

- **Микола Гоголь.** «Мертві душі».
- **Оноре де Бальзак.** «Гобсек».
- **Лев Толстой.** “Анна Кареніна” або “Війна і мир” (ключові програмові епізоди).
- **Федір Достоєвський.** «Злочин і кара».

Із літератури раннього модернізму

- **Оскар Уайльд.** «Портрет Доріана Грея».
- **Шарль Бодлер.** «Альбатрос», «Відповідності», «Гімн красі», «Вечорова гармонія», «Moesta et errabunda», «Зосередження», «Confiteor».
- **Поль Верлен.** «Поетичне мистецтво», «Так тихо серце плаче».
- **Артур Рембо.** «Моя циганерія», «Голосівки», «П’яний корабель».
- **Волт Вітмен.** Зі збірки «Листя трави».

Із літератури першої половини ХХ століття

- **Райнер Марія Рільке.** «Орфей. Еврідіка. Гермес», «Сонети до Орфея».
- **Гійом Аполлінер.** «Міст Мірабо», “Зарізана голубка й водограй”.
- **Франц Кафка.** «Перевтілення».
- **Олександр Блок.** «Незнайома», «Весно, весно, без меж і без краю...».
- **Володимир Маяковський.** «А ви змогли б?», «Послухайте!», «Лілечко! Замість листа».
- **Анна Ахматова.** “Довкола жовтий вечір ліг”, “Дав мені юнь ти сутужную”, “Реквієм”.
- **Борис Пастернак.** «Зимова ніч» («Мело, мело по всій землі...»), «Визначення поезії».
- **Джордж Бернард Шоу.** «Пігмаліон».
- **Михайло Булгаков.** «Майстер і Маргарита».

Із літератури другої половини ХХ століття

- **Альбер Камю.** «Чума».
- **Ернест Міллер Хемінгуей.** «Старий і море».
- **Генріх Белль.** «Подорожній, коли ти прийдеш у Спа...».

Із літератури постмодернізму

- Загальна характеристика літератури постмодернізму (головні представники, основні риси).

Теоретико-літературні поняття (терміни)

«Акмеїзм», «бароко», «вічний образ», «гекзаметр», «гротеск», «екзистенціалізм», «експресіонізм», «епічна поема», «імпресіонізм», «історичний роман», «класицизм», «комедія», «нова драма», «постійний епітет», «реалізм», «романтизм», «рубайї», «символ», «символізм», «сонет», «терцина», «трагедія», «футуризм».

ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ДО РІВНЯ ЗАГАЛЬНООСВІТНЬОЇ ПІДГОТОВКИ УЧАСНИКІВ ЗНО ІЗ «ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ»

Учасники зовнішнього незалежного оцінювання повинні:

- знати основні етапи розвитку світового літературного процесу;
- називати імена найвидатніших представників тієї чи іншої літературної доби (напрям);
- знати авторів вивчених творів і найвидатніших представників української перекладацької школи;
- називати основні літературні напрями, течії (угруповання, школи), їх найвидатніших представників;
- розуміти ідейні та/або мистецькі засади, що об'єднали представників того чи іншого літературного напрямку, угруповання або школи;
- визначати найхарактерніші ознаки літературних напрямів і течій, що увійшли до програми ЗНО;
- знати найхарактерніші особливості літературного процесу певного періоду та ознаки індивідуального стилю митця;
- знати основні відомості про життя, творчість і літературну спадщину письменників, що увійшли до переліку;
- знати зміст художніх творів, що увійшли до переліку;
- визначати жанрові особливості вивчених творів;
- пояснювати зв'язок між світоглядом та творчістю письменника;
- визначати місце і роль митця в літературному процесі доби та світовій літературі;
- розуміти місце та значення вивчених творів у доробку письменника та літературному процесі певного періоду (світовому літературному процесі);
- знати основні теоретико-літературні поняття (терміни), передбачені чинними шкільними програмами предмета «Зарубіжна література»;
- уміти визначати в запропонованих творах (уривках) художні засоби, знання яких передбачене програмою;
- аналізувати літературний твір та давати йому власну оцінку;
- порівнювати літературні явища.

Коротка інформація про тест

Кількість завдань у тесті із «Зарубіжної літератури» - 60.

Орієнтовний розподіл завдань тесту (у %) за розділами

Таблиця 1

№	Розділи програми	Орієнтовний розподіл завдань, %
1	Із античної літератури	6–7
2	Із літератури Середньовіччя	6–7
3	Із персько-таджицької лірики	2–3
4	Із літератури доби Відродження	6–7
5	Із літератури бароко	1–2
6	Із літератури класицизму	4–5
7	Із літератури Просвітництва	6–7
8	Із літератури романтизму. Від романтизму до реалізму	11–12
9	Із літератури реалізму	11–12
10	Із літератури раннього модернізму	6–7
11	Із літератури першої половини ХХ століття	10–11
12	Із літератури другої половини ХХ століття	9–10
13	Із літератури постмодернізму	1–2
14	Теоретико-літературні поняття (терміни)	12–13

На виконання тесту відведено 90 хвилин.

Література для ЗНО-2008 із «Зарубіжної літератури»

1. Від авангарду до постмодернізму: Посібник-хрестоматія із зарубіжної літератури для 11 класу середніх навчальних закладів з українською мовою навчання (2-ге видання, виправлене і доповнене) / Упор. Ковбасенко Ю. І. та ін. – К.: Грамота, 2006. – 876 с.

2. Від античності до класицизму: Хрестоматія-посібник для 8 класу: Упор. Ковбасенко Ю. І. та ін. – К.: УАВЗЛ, 2001. – 694 с.
3. Волощук Є. В. Зарубіжна література: Підр. для 11 класу. – К.: Генеза, 2004. – 464 с.
4. Денисова Т. Н., Сиваченко Г. М. Зарубіжна література ХХ ст.: Навчальний посібник-хрестоматія для 11 класу. – К.: Генеза, 2000. – 768 с.
5. Зарубіжна література: Хрестоматія-посібник для 10 класу: Упор. Є. В. Волощук. – К.: Світ знань, 2004. – 556 с.
6. Зарубіжна література: Хрестоматія-посібник для 11 класу: Упор. Є. В. Волощук. – К.: Генеза, 2004. – 554 с.
7. Наливайко Д. С. та ін. Зарубіжна література: Підр. для 10 класу. – К.: Світ знань, 2004. – 388 с.
8. Наливайко Д. С., Шахова К. О. Зарубіжна література ХІХ сторіччя. Доба романтизму. – Київ: Заповіт, 1997. – 386 с.
9. Пронкевич О. М. Зарубіжна література: Підр. для 10 класу. – К.: Зодіак-Еко, 2003. – 527 с.
10. Просвітництво. Романтизм: Хрестоматія-посібник для 9 класу: В 2-х ч.: Упор. Ковбасенко Ю. І. та ін. – К.: УАВЗЛ, 2001.
11. Реалізм. Ранній модернізм: Посібник-хрестоматія із зарубіжної література для 10 класу середніх навчальних закладів з українською мовою навчання (2-ге видання, виправлене і доповнене) / Упор. Ковбасенко Ю. І. та ін. – К.: Грамота, 2006. – 696 с.
12. Сафарян С. І., Султанов Ю. І. Зарубіжна література: Підручник-хрестоматія для 8 класу. – К.: Вежа, 2003. – 432 с.
13. Чирков О. С. та ін. Зарубіжна література: Підр. для 11 класу. – К.: Вежа, 2001. – 384 с.
14. Шалагінов Б. Б. Зарубіжна література: Хрестоматія для 9 класу. – К.: Вежа, 2005. – 432 с.

При підготовці до зовнішнього незалежного оцінювання радимо використовувати також інші підручники та посібники із «Зарубіжної літератури», рекомендовані Міністерством освіти і науки України.